

Civilutskottets betänkande

2023/24:CU12

Fastighetsrätt

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Motionsyrkandena tar upp samma eller i huvudsak samma frågor om fastighetsrätt som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Behandlade förslag

Cirka 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Motioner som bereds förenklat.....	5
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Motioner från allmänna motionstiden 2023/24	6

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår motionerna

- 2023/24:380 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 3,
 2023/24:434 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 1–9,
 2023/24:523 av Sten Bergheden (M),
 2023/24:560 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,
 2023/24:967 av Camilla Brunsberg (M),
 2023/24:1064 av Helén Pettersson (S),
 2023/24:1138 av Kjell Jansson (M),
 2023/24:1309 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),
 2023/24:1478 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 1–7,
 2023/24:1645 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C),
 2023/24:1817 av Rickard Nordin (C),
 2023/24:1979 av Lars Isacsson m.fl. (S),
 2023/24:2142 av Saila Quicklund (M),
 2023/24:2296 av Lars Johnsson (M),
 2023/24:2320 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 13,
 2023/24:2415 av Malin Höglund m.fl. (M),
 2023/24:2458 av Muharrem Demirok m.fl. (C) yrkande 22,
 2023/24:2465 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 40,
 2023/24:2471 av Mikael Larsson och Catarina Deremar (båda C),
 2023/24:2478 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 14 och 15,
 2023/24:2479 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 13 och
 2023/24:2637 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 16.

Stockholm den 7 mars 2024

På civilutskottets vägnar

Malcolm Momodou Jallow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Malcolm Momodou Jallow (V), Mikael Eskilandersson (SD), Jennie Nilsson (S), David Josefsson (M), Leif Nysmed (S), Roger Hedlund (SD), Laila Naraghi (S), Lars Beckman (M), Denis Begic (S), Martin Westmont (SD), Anna-Belle Strömberg (S), Larry Söder (KD), Alireza Akhondi (C), Björn Tidland (SD), Katarina Luhr (MP), Jakob Olofsgård (L) och Jennie Wernäng (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet ca 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24 i olika fastighetsrättsliga frågor. Motionsyrkandena handlar bl.a. om tomträtt, expropriationsersättning, förköpslag, jordförvärvslagstiftningen, tillgång till geodata och översyn av Lantmäteriet. Samtliga motionsyrkanden behandlas i förenklad ordning eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande

I betänkandet behandlas motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden, se betänkandena 2022/23:CU4, 2022/23:CU9, 2022/23:CU12 och 2022/23:CU15. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena. Tidigare ståndpunkter framgår av de nämnda betänkandena.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2023/24

2023/24:380 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att en utredning tillsätts för att säkerställa markägares rättigheter vid exploatering inför framdragning av högspänningsledningar och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:434 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa friköpsrätt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa ett förutsägbart system och ny beräkningsmodell för tomträttsavgälder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrad prissättning för friköp och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förändringar av takbelopp för tomträttsavgälder och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningar för förhöjd ersättning till markägare vid expropriation och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten till årlig uppräkningsnivån för ersättning till markägare vid expropriation bör utredas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att expropriationslagen bör ses över i syfte att den privata äganderätten ska lyftas till rimlig proportion gällande ersättningsnivån, i relation till allmänna intressen, och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att expropriering av privat mark inte ska kunna ske om det finns mark redan ägd av det allmänna som kan uppfylla samma syfte och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om expropriering av privat mark och vilka förutsättningar som ska gälla och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:523 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra en översyn av ersättningsnivåer och ersättningsmodeller vid markinrång för att stärka äganderätten och underlätta utbyggnad av elledningar, vägar och annan infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:560 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över avgifterna som Lantmäteriet tar ut för sitt arbete och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektivisera Lantmäteriets verksamhet och minska kostnaderna och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:967 av Camilla Brunsberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för kommuner att utföra lantmätariuppgifter och underlätta för inrättandet av fler kommunala lantmäterimyndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1064 av Helén Pettersson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa systemet med fideikommiss utan undantag och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1138 av Kjell Jansson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa regler för kommunal avtalssamverkan inom fastighetsbildningsområdet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1309 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av lagstiftning och regelverk som ger kommunerna ökade möjligheter att främja en sund samhällsutveckling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:1478 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över en lagstiftning om accepterat pris och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om mäklarens bedömning av bostadens marknadsvärde ska medfölja i samband med försäljning och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till säkerställd identitet på budgivare och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn i syfte att ge ut en avidentifierad budgivningslista till köpare och säljare och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till en tydligare ansvarig person för en objektbeskrivning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över inrättandet av en konsumentbyrå för bostadsköp och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av budgivningsprocessen och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1645 av Anne-Li Sjölund och Helena Lindahl (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och se över Lantmäteriets taxor för landsbygdskommuner och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1817 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa bindande bud i bostads- och fastighetsaffärer och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1979 av Lars Isacsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att inrätta fler kommunala lantmäterimyndigheter för att korta handläggningstiderna och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2142 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta handläggningstiderna hos Lantmäteriet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2296 av Lars Johnsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra en översyn av jordförvärvslagen och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2320 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ny förköpslag bör införas i syfte att förbättra kommunernas möjligheter

att planera för och bygga fler bostäder och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2415 av Malin Höglund m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta de långa handläggningstiderna hos Lantmäteriet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2458 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att höja ersättningen för intrång vid byggnation av elnät, för att kompensera för de förluster som markägaren gör, i syfte att öka acceptansen för nya elnät, och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2465 av Ulrika Heie m.fl. (C):

40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt implementera riksdagens tillkännagivande (2018/19:CU13 Fastighetsrätt) angående ett förenklat regelverk för att ändra andelstal i samfällighetsföreningar och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2471 av Mikael Larsson och Catarina Deremar (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa möjligheten för privata entreprenörer att utföra vissa lantmäteriuppgifter och om att främja och underlätta inrättandet av fler kommunala lantmäterimyndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2478 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för lantmäteriverksamheten och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i närtid bör återkomma till riksdagen med en tydlig plan för digitalisering och tillgängliggörande av bl.a. geodata och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2479 av Daniel Bäckström m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett tillägg i jordförvärvslagen som begränsar möjligheten att testamentera bort jord- och skogsmark till juridiska personer och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2637 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en modern förköpslag och tillkännager detta för regeringen.